

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan

2004-yil, 6-fevral • № 6 (3733)

9 ФЕВРАЛ – АЛИШЕР НАВОЙИ ТУГИЛГАН КУН

Ҳар кўнгил ишқ ичра пок
тийнат бўлар кундир бу кун,
Битта сўз олам аро
зийнат бўлар кундир бу кун.
Тийра дунёга зиё сочтай
мунаввар бир исем,
Бир исмдан бир улус
миллат бўлар кундир бу кун.

Сироғиддин САЙИД

НАЗМИ ҚАЛБЛАР ТАХТИДА

Баҳр аро топган хазинам тийнати,
Улки иймон кишварининг зийнати,
“Куш тили”да жам эътимод, нияти,
Навоийдан ҳидоятини ўрганийлик.

Фарҳод ила Мажнун деб ишқ шоҳини,
Лайло ила Ширин демини моҳини,
Англадинги, эй кўнгил, сен охини,
Навоийдан саодатни ўрганийлик.

Садди Искандарий — бил зулматда жон,
“Сабъян сайдер” эрур бир имтиносин,
“Хайрат ул-абор” ичинда дил ниҳон,
Навоийдан адолатни ўрганийлик.

Ҳар байтида акс этур жон сурати,
Эл ғамидин ғамгусор инсон сурати,
Шуз эмасми чин мусулмон сурати,
Навоийдан дийнатни ўрганийлик.

Ҳикмати хаста кўнгилга ёр, англадим,
Ингладим, ағроними зор англадим,
Одамийдан бир фаришта бор — англадим,
Навоийдан ҳаловатни ўрганийлик.

Назми қалблар тахтида, мушкулкүшод,
Ҳаққига қалбни дуо, руҳ ўлур шод,
Улки близ-ла, бўлмагаймизномурод,
Навоийдан зиёратни ўрганийлик.

Минъоғиддин МИРЗО

АДАБИЁТ МАЪРИФАТИ

Самарқанд Давлат универсitetida «Адабиёт маърифати» мавзуда илмий анжуман бўлди. Университет ректори ва зифасини бажарувчи, профессор Муслимиддин Муҳиддинов анжуманин очиб, Самарқанд адабиётшунослиси мактабининг ютуклиари, бу борада академик Б. Валихъяев, айни дамди ўзининг 70 йиллигини ишоншонаётган университет доценти Союзхон Xалимов, тохик филологияси факултети декани Ж. Ҳамроев, кафедра мудири А. Самадов ва бошқа олимларнинг сави-ҳарқатларини алоҳидаги таъкидлари. Анжуманда сўзга чиқсан таникни олимлар Ҳ. Кудратулаев, Н. Хотамов, У. Нишонов, М. Сатторов ва бошқалари Самарқанд илмий мактабининг мумтоз адабиётимиз тарихини ўрганишадига хиссаси хакида фикр юритдилар.

ЯНГИ ТОМОША

Маълумки, Ўзбекистон Ёшлар театри жамоаси «Содом ва Гоморра» рivoятига асосида очик саҳнада намойиш этишига мўжжалланган «Кабоҳат тузыги — XXI» спектаклини томошабинлар ҳукмига ҳавола берди.

Бироқ унда адолат ва шафқат хиссаси устувор. Булук сувита ҳам тоза отсанга сафариди, лекин ифрос қилимайди. Шум бола ҳам ўзини бўлгосидан ўтсанга — тоза.

Шум боланинг асл табигатида эса бузугчилик, дилозориниён ўй. Унинг хәтии китобхонада ҳар котида кўнгилни кечидилар, балки котида кўнгилни кечидилар, улар ўзининг башка ролларидан котида кечидилар, то ҳауз мөр билин Шум бола деб кўртадилар. Биз Шум бола кейбандан пайдо бўлди, деган саволни кўйтадилар. Унинг кепчандаги ўзи, иккитимиюти мухити ҳақида кисқашини бўлса ҳам байи қисқиди. Аслида унинг бобси Насридин Афандиев, отси Фафур Ғулом. Ҳархамонимизнинг ҳалкони табигатни жено бўлди, образини яртган китоб музалифиининг хиссаси хакида фикр юритдилар.

Гиёхвандлик ва унинг ҳалокатли оқибатлари хакида ягунига бу асар якнада янги талқинда — залда намойиш этишига мўжжалланган шаклда қайта саҳнага кўйилди.

Сценарий муаллифи ва саҳнага кўйичи Жалол Юсупов, балетмейстер Малика Искандарова, асар руҳига мос мусиқалари муаллифи Альберт Холмузаев, саҳнанин безатувчи рассом Наталия Евдокимовларидар.

Асосий ролларни театрнинг иқтидорли актёrlари Бобур Йўлдовшев, Авар Картаев, Васса Васильева, Вероника Влади-мироварадир ишкрофтилар.

«Ўзбектантар» бирлашмаси ва Ёшлар театри жамоаси ҳамкорлигидаги лойиҳа асосида саҳнага кўйилган «Кабоҳат тузыги — XXI» спектаклини ўзларни гиёхвандлик иллатларига карши курашга чорлабигина колмай кўпчиликни бу оғадтан холос бўлишига ҳам даъват этади.

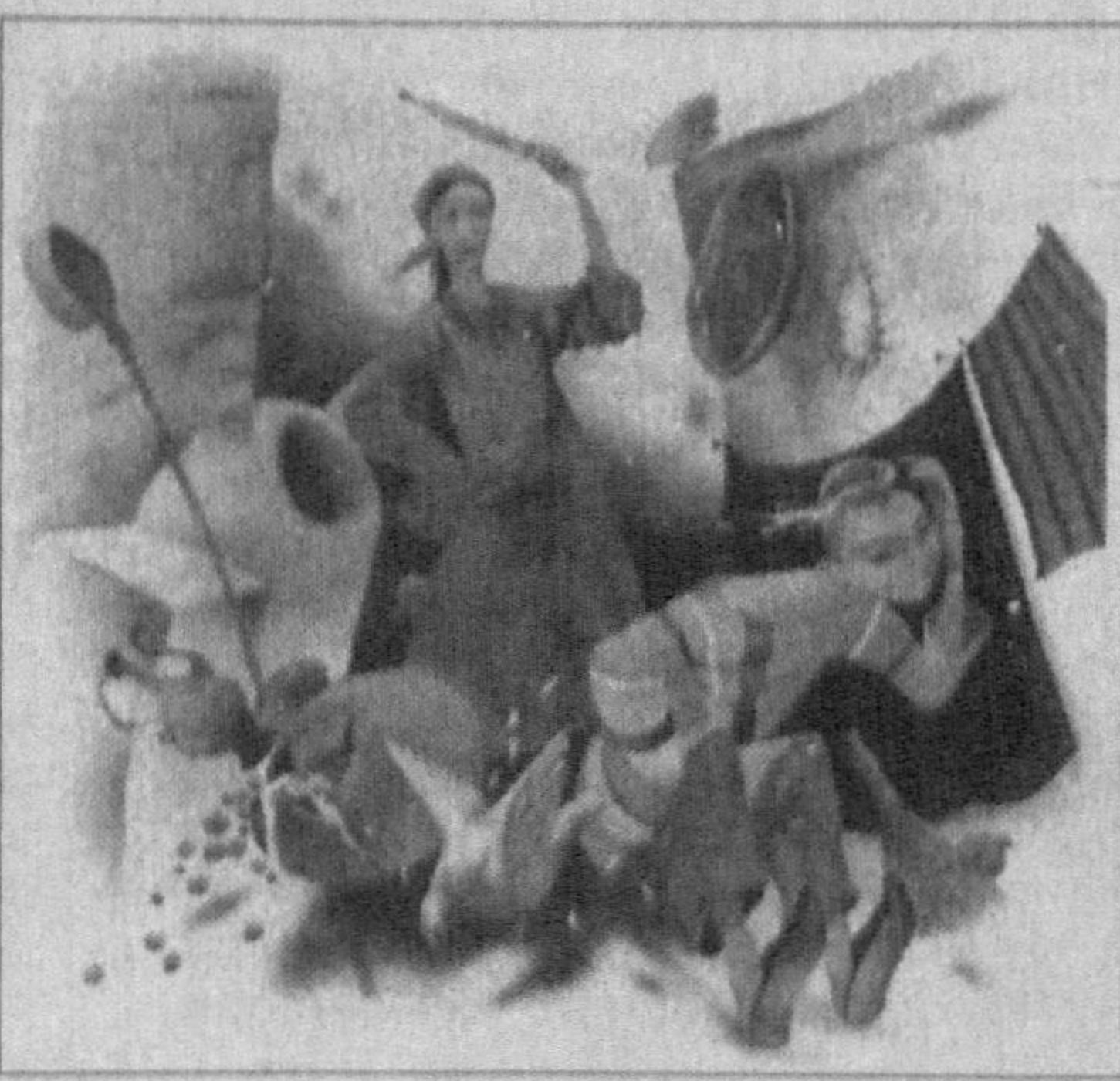
«Ўзбектантар» бирлашмаси ва Ёшлар театри жамоаси ҳамкорлигидаги лойиҳа асосида саҳнага кўйилган «Кабоҳат тузыги — XXI» спектаклини ўзларни гиёхвандлик иллатларига карши курашга чорлабигина колмай кўпчиликни бу оғадтан холос бўлишига ҳам даъват этади.

ЭЪЛОН

Маданият ишлари вазирлигининг Маданият-маърифий музей ишлари бошқармаси қошибдаги репертуар-тахир бўлими «Меҳр ва муруват» ийли муносабати билан муаллифлардан мамлакатимиз мустақилигини, миллий истиқлол гоясими, миллий кадрларини мурожаатида оғартиришни тараби этивчи бир пародали писесалар, сценарийлар, кўшиклар матни ва мусики асарларини қадуб килиди.

Асарлар учун хосилда кўнгилган бўлиб, кўйидаги манзилни юборилиши керак: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-йи. Тел: 144-57-81, 144-52-83.

Абдулла ОРИПОВ

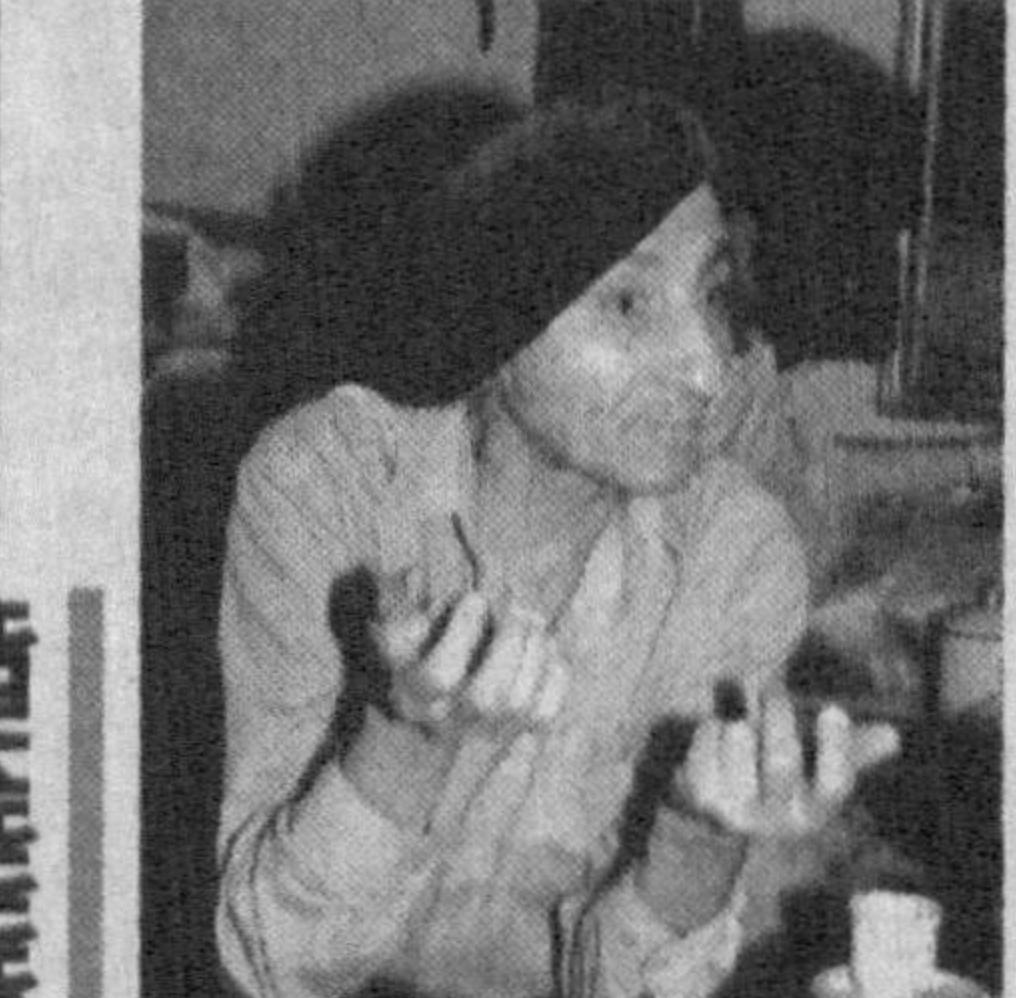

Тошкент давлат техника университети пойтактимизнинг энг нуфузли олий таълим марказларидан бири. Бу даргоҳда турли йиллarda ўзбек фанни доврургани оламга йиган кўпинга машҳур афсошиларни таъкидлайди. Айнанда сўзга чиқсан таникни олимлар Ҳ. Кудратулаев, Н. Хотамов, У. Нишонов, М. Сатторов ва бошқалари Самарқанд илмий мактабининг мумтоз адабиётимиз тарихини ўрганишадига хиссаси хакида фикр юритдилар.

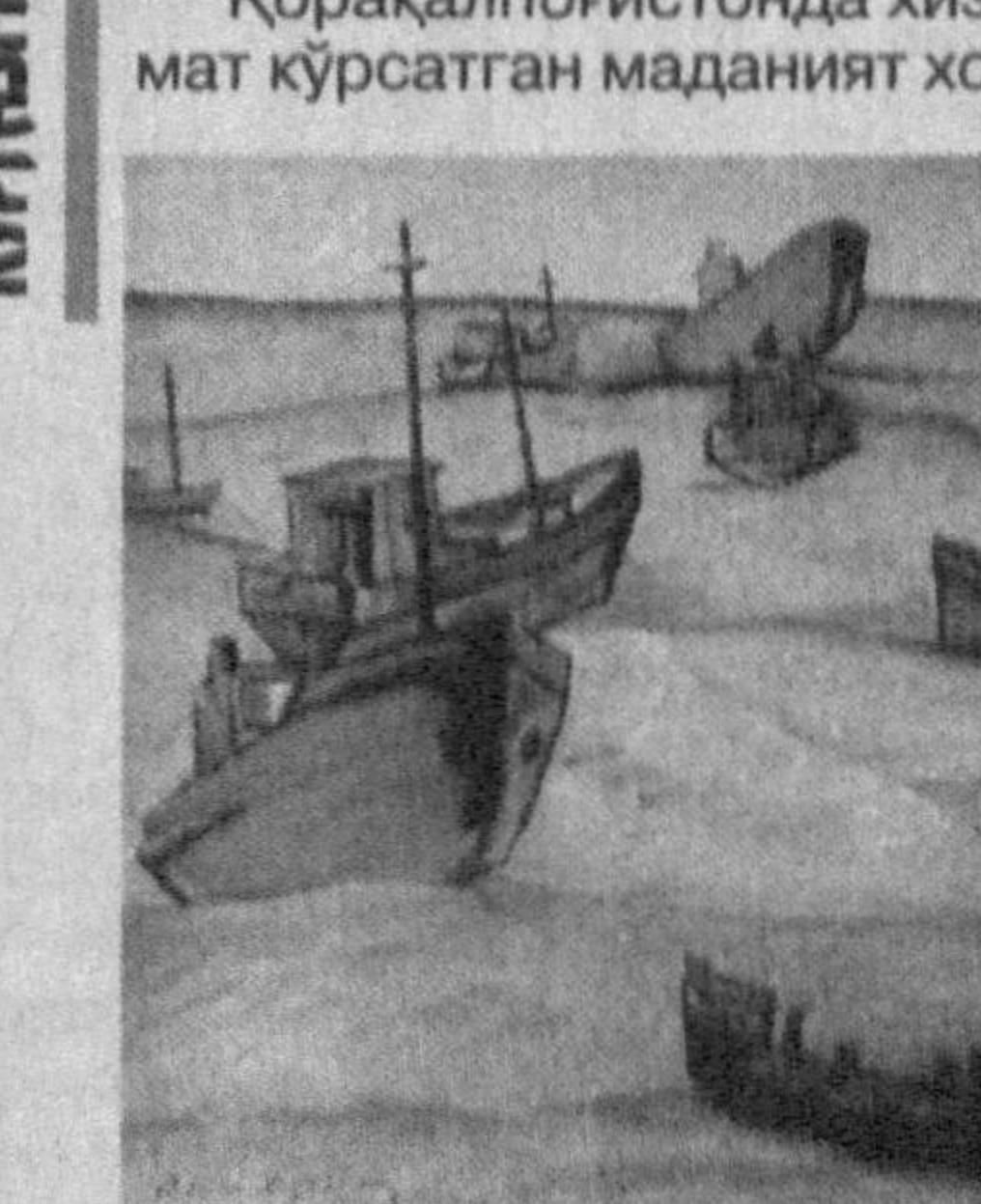
Куни кечи техника университетида ўзбекистон Ҳархамони саҳнада намойиш этишига мўжжалланган «Кабоҳат тузыги — XXI» спектаклини томошабинлар ҳукмига ҳавола берди. Абдулла ака ўз сўзидаги янги титоги кирган шаҳрларининг тархима жараёнлари, умуман, миллий шоирлар поззиясини аслиятдан тархима килиш билан боғлиқ муаммолар ва бу борада мустақилик даврида вуҳудга келаётган янги имкониятлар

Карҳамон Аллаев очиб, ҳакиқий шеърият хамиши инсон қалбни гузал түйгупларга ошино этиб, ёргу нурларга тўлдириши, улуғлика даъват этишини ҳақида сўзлади. Шу маннода ҳалқи мизнинг севимли шоири Абдулла Орипов билан, шоирнинг гузал шеъриятни билан учирашув университет профессор ва ўқитувчилари, талабалари учун ҳакиқий байран эканлигини таъкидлайди. Абдулла ака ўз сўзидаги янги титоги кирган шаҳрларининг тархима жараёнлари, умуман, миллий шоирлар поззиясини аслиятдан тархима килиш билан боғлиқ муаммолар ва бу борада мустақилик даврида вуҳудга келаётган янги имкониятлар

“ОРОЛ ОҲАНГЛАРИ”

Корақалпостонда хизмат кўрсатган маданият

Шундай китоблар бўлладики, нашр килиниши билан тилга тушади. Академик Матеъкуб Кўшжоновнинг “Дийдор” номли мажмусаси шундай асарлар сира синга киради.

— Биз якнадигана домланинг саксон беш йиллигини ишончлаган эдик. “Буюк хизматлари учун” ордени билан тақдирланган кутлаган эдик. “Дийдор” китобининг тақдимоти эса ўша курсандишилларингиз узвий давомидар, — деди тақдимот маросимини очаркан ушома раиси, Ўзбекистон Ҳархамони Абдулла Орипов. — Академик Матеъкуб Кўшжоновнинг кийинги ўзи юйлилдаги адабиётимизнинг билимдониди. Ҳусусан, ўтган 50-60 йил мобайнида адабиётимизнинг холидан

ли тонг сукунати”, “Тўлкинлар ҳайқири”, “Мўйиндаги денгиз порти”, “Тўлкинлар жунбашининг пасайши” каби киркка яқин полотнолар кўйилган.

Рассом денизининг халокати манзараларини саноатни тафаккури билан бахам кўришни бурчим деб билимаман.”

Р. Матеъкуб Кўшжоновнинг 80 йиллиги муносабати билан Бадийи академиянинг Марказий кўргазмалар залида расом асарлари на мояиши таълимада.

Кўргазмага “Оролда баҳор”, “Туман-

да тасвирлаган. У кумга боти ётган “ўлик кемалар”, одамлар тарк этган хароба ўйлар давом этигронда. У Оролини “тирилишига”, чорлоклар ўз ролларини катта меҳр-муҳаббат ва этигрон билан иштаган.

Маннон Ўйр номидаги Сурхондарё вилоятини башардиган “Меҳр ва муруват” ишларни давом этигронда. У Оролини “тирилишига”, чорлоклар ўз ролларини катта меҳр-муҳаббат ва этигрон билан иштаган.

Шаҳрибон СУНОНОВА

Тошкент вилоят маданият бошқармасининг “Турон” кутубхонасида “Меҳр ва муруват” ишларни давом этигронда. Ангрен, Чирчик шаҳри, Бука туманларидаги ўзбекистон мактаблари ўчунчилашадиган “Зафар тароналари”, “Заррин япраклар” халқ ансамбли, “Кувон” болалар ансамбли, “Гулэр” фольклор жамоалари катнашилар.

Маданият бошқармасининг “Меҳр ва муруват” ишларни давом этигронда. У Оролини “тирилишига”, чорлоклар ўз ролларини катта меҳр-муҳаббат ва этигрон билан иштаган.

Вилоят болалар кўтиричок театри “Калила ва Димон” асари асосидаги “Яхшилик надур, ёмонлик нима” мусикилари скосиданни иштагон.

М. КАРИМОВА

УЛУГ СИЙМОЛАР УНУТИЛМАЙДИ

адиблар Пиримкул Одирод, Бахтиёр Назаров, Эркин Самандар, Ислом Шоғулов, Сайди Умиров, Муҳаммад Али, Омон Муҳтади, Ашурали Жўрава мазкур китоб

кадр-киммати хусусида гапидилар.

— Гарчи канчалик изоб-убувлаб, йиғриларни аср буюк шахсларни дунёга келити, — деди якунловчи сўзидаги Матеъкуб Кўшжонов, — “Дийдор” киска қилиб айтганда, ўзбекинг маънавий бойлиги хайдиги китоб.

Ўзбекистон Ҳархамони, профессор Озод Шарафиддинов, таники олим ва

ҲИММАТСИЗ КИШИ ЭР СОНЛАДА ЭМАС,

9 ФЕВРАЛ – АЛИШЕР НАВОЙ ТУФИЛГАН КУН

1986-87 йиллари мен ҳам устозга татабубу ишенинда Навоий ва Аттор мавзуга киришиб, «Ҳакиқат ва маҳоз» номли рисола қоралган эдим. Мана орадан 16-17 йил ўтди. Мустақиллик шарофати туфайли ислом минтақа маданиятигин асос манбалари билан якндан танишин имконини пайдо булади. Шундай шароитда мавзуга янада жиддироқ ёндашиш эктиёли туғилди.

Татабубунинг моҳиятини аңглаб етиш учун матнларни сатрма-сатр киёслаш керак. Бунда факат мут-

Мухаммаджон ИМОМИНАЗАРОВ,
филология фанлари доктори

ТАТАБУБУ МҮЖИЗАСИ

Адабий асарда нима мухим? XX аср китобхони кўпроқ сюжетга қизиқадиган булади. Аммо илгари ундан эмас эди. XIX асрнча сифатида бир мавзу, бир сюжет асосида бир канча ижодкорларининг асарлар яратилиши көнглинига кўринишни сифатида юзага келди. Ушбу ҳодисага илмар ётди. Генгиз (парни узбек тарзидан) ўз ўзбати билан кўркувдан тошга айлантириди. Тоғ (парна), (заминга) пособнишка кад ростларни турши учун ҳам тиг (кыррали чўқилар), ҳам камар (тор даралар) берди.

Навоий:

Улки маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.
Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

Навоий:

Онни маҳлуқот халлоқидур ул,
Ондин ўзга фонию боқийдур ул.

Сонеъиким чекти чун сунъи қалам,
Офаринши тархни қилди рақам.

